

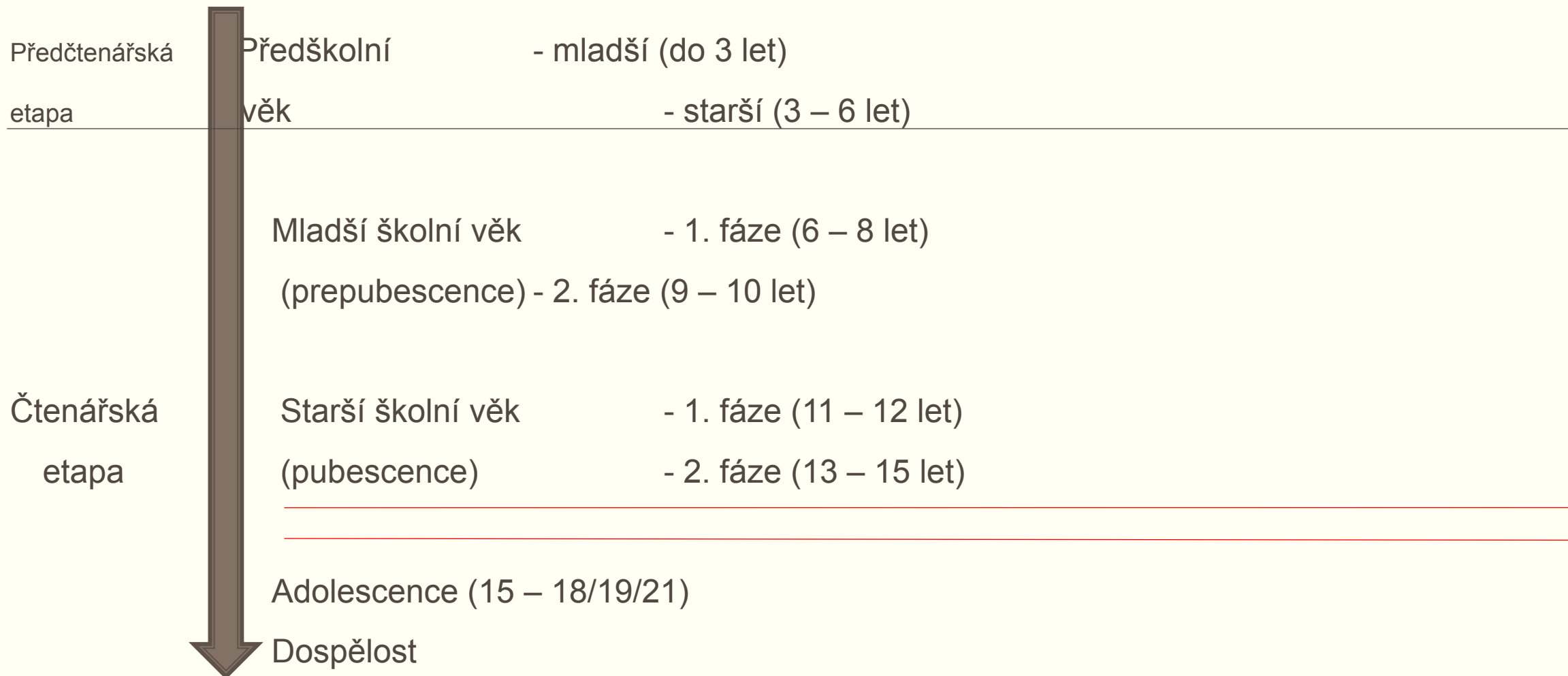
**VYBRANÉ TRENDY
SOUČASNÉ LITERATURY
PRO DOSPÍVAJÍCÍ**

Etapizace dětského čtenářství

Adolescence

- Odlišný přístup zahraniční a české literární vědy
- Young Adult Literature
- České prostředí – příčiny vnímání adolescentů jako dospělých:
  - Jejich postavení ve společnosti i v právním řádu
  - Tradice literární vědy
  - Inklinace adolescentů k četbě pro dospělé (z vlastní vůle X vlivem školních požadavků)
  - Minimální původní česká produkce

Základní charakteristika adolescentních čtenářů

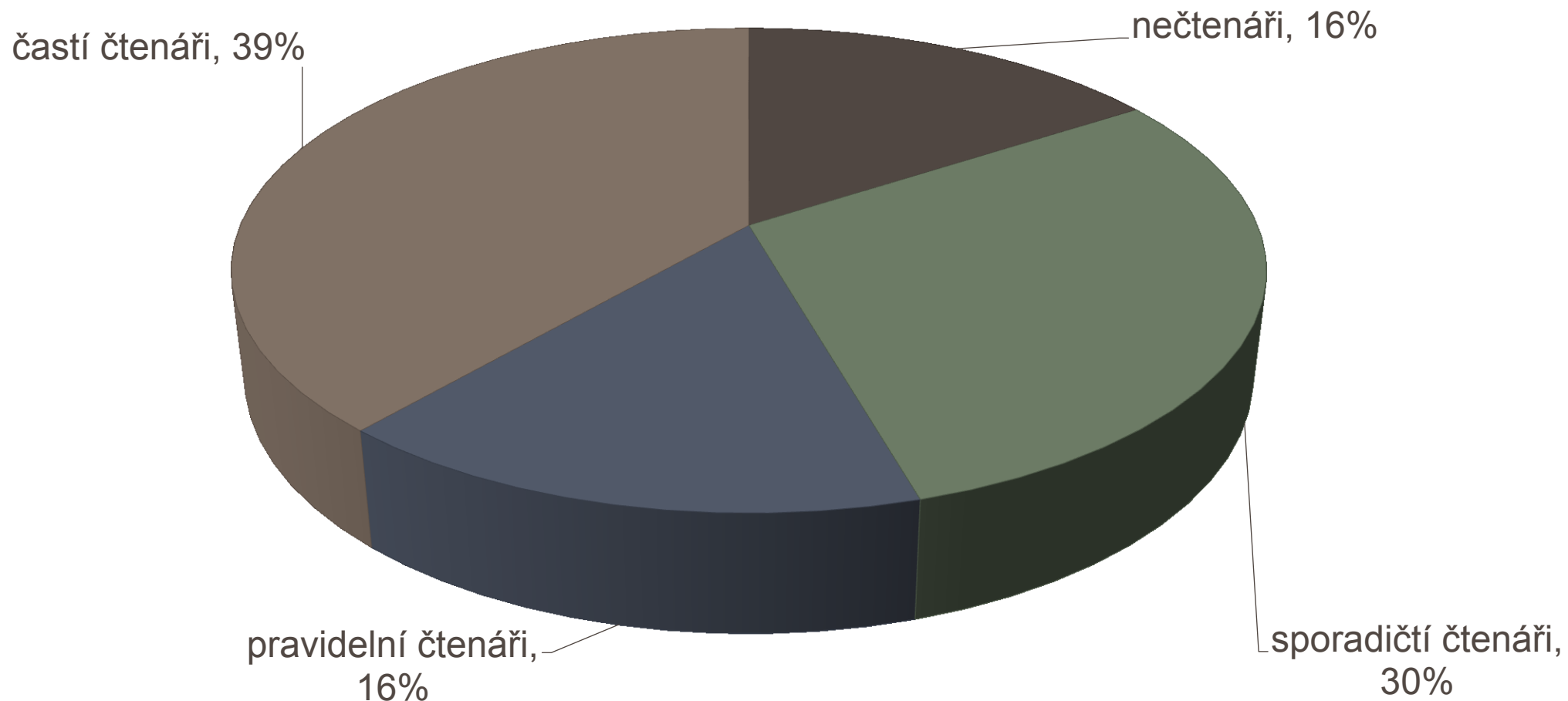

- Pokračuje proces utváření vlastní identity a osvojování si sociálních norem
- ⇒ význam noetické a didaktické funkce literatury
- Dle průzkumů čtenářství – první kategorie řazená mezi fáze dospělého čtenářství
  - Mj. Jiří Trávníček: *Čtenáři a internauti. Obyvatelé České republiky a jejich vztah ke čtení (2010)*

Struktura čtenářů 15–24 let

Žánrová struktura četby

- Knihy společné pubescentům a adolescentům
- Knihy určené primárně dospělým
- Díla intencionálně určená adolescentům

Výjimky v dějinách české LDM

Ota Hofman

- *Útěk* (1966)

- Zajímavá současná alternativa:
  - Wolfgang Herrndorf: *Čik*

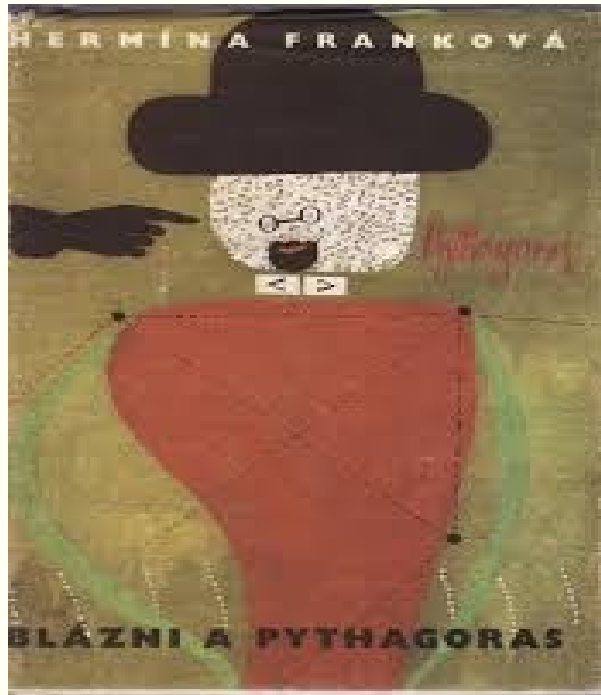

Hermína Franková

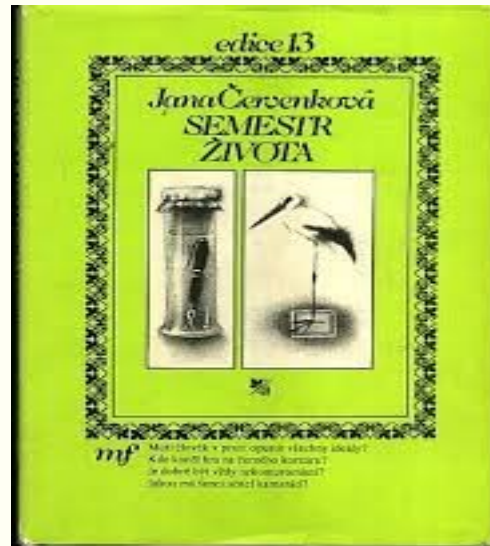
- *Blázni a Pythagoras* (1966)

Jana Červenková

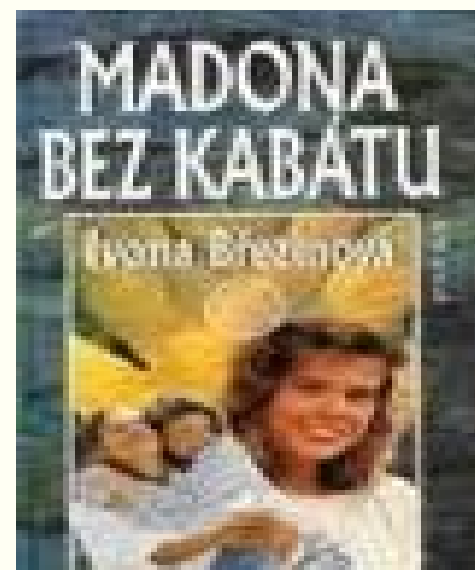
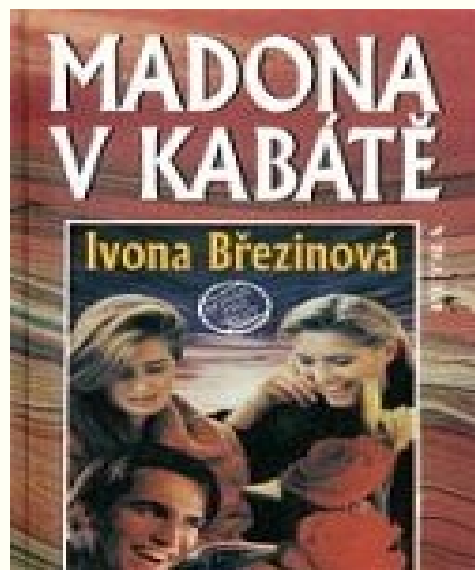
- *Semestr života* (vznik 1971, vyd. 1981)

Ivona Březinová

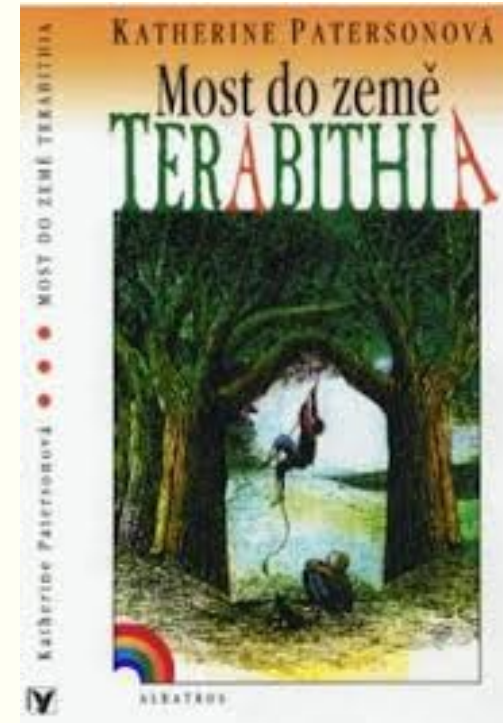
- Madona v kabátě (1997)
- Madona bez kabátu (1998)

Příklad: Tematika smrti

- Detabuizace v 90. letech
- Význam
- Opožděné vydávání světových děl
- Příklady:
  - Astrid Lingrenová: *Bratři Lví srdce; Mio, můj Mio*
  - Katherine Patersonová: *Most do země Terabithia*

Trend č. 1: Hledání nových a inovace ověřených témat

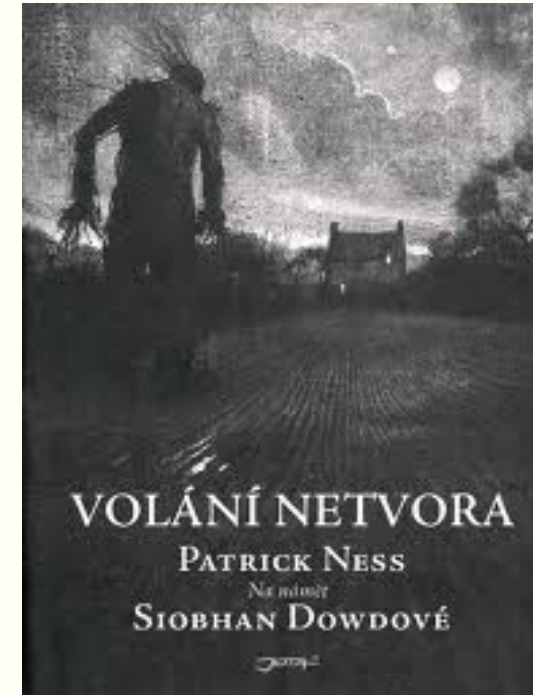

Patrick Ness: *Volání netvora*

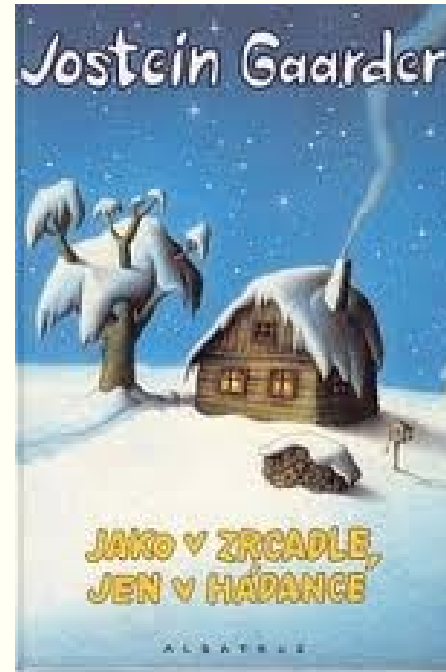
- Autor dystopické trilogie Chaos
- Námět Siobhan Dowdové
- Ilustrace Jima Kaye

Jostein Gaarder

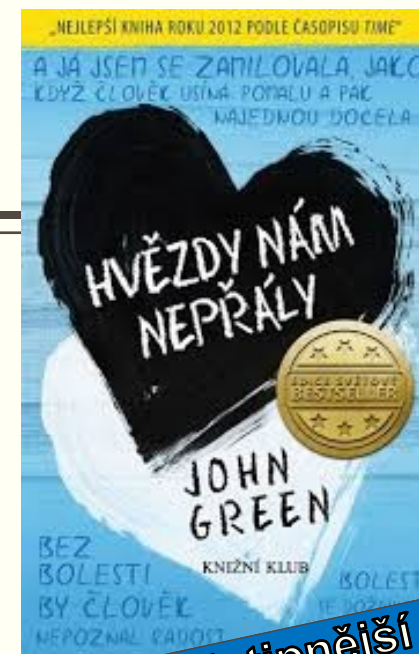
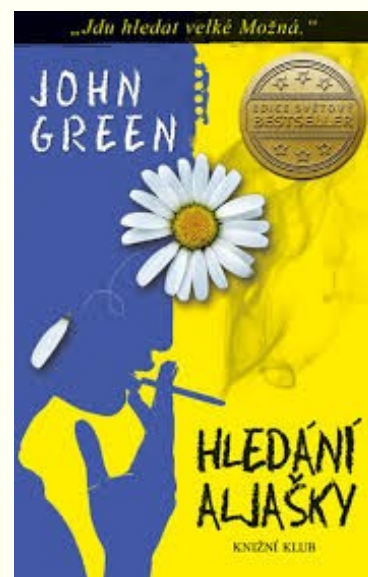
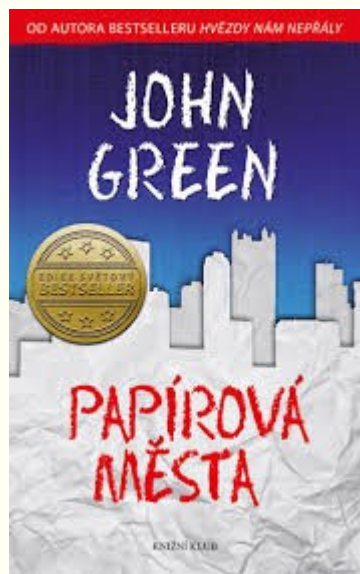
- *Sofiin svět*
- *Jako v zrcadle, jen v hádance*
- *Dívka s pomeranči*

John Green

- Printz Award, NYT Best Seller List
- *Hvězdy nám nepřály*
- *Hledání Aljašky*
- *Papírová města*

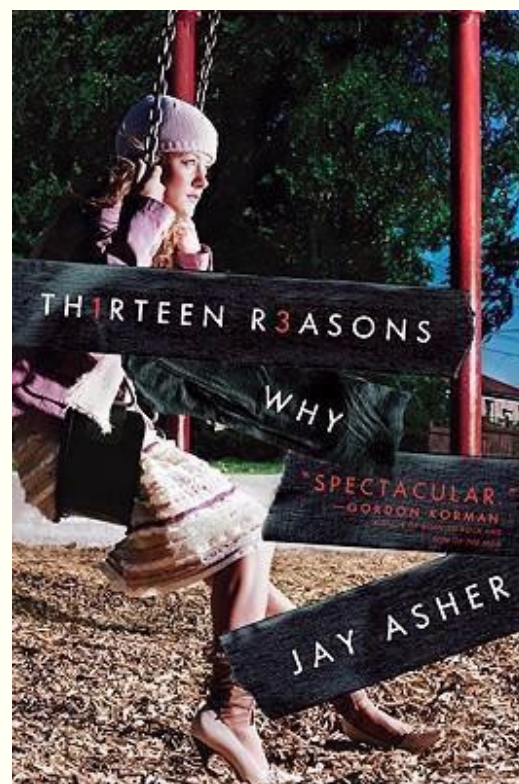
„Nejvtipnější smutný příběh“

Jay Asher

- *Proč? 13x proto*

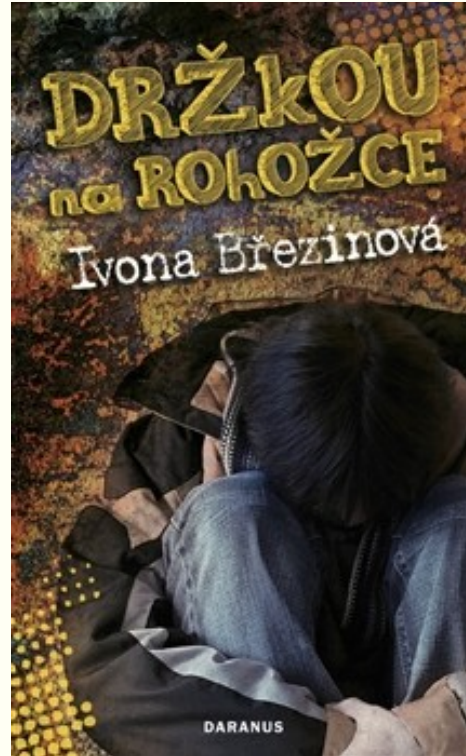

Trend č. 2: Sociálně patologické jevy a deziluze mladých hrdinů

Ivona Březinová: *Držkou na rohožce*

Ivona Březinová: *Holky na vodítku*

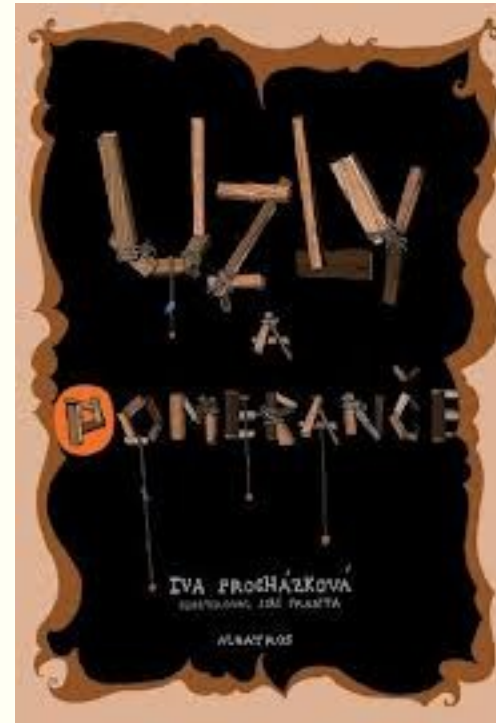

Iva Procházková: *Uzly a pomeranče*

- Nominace na Magnesia Litera

Trend č. 3: Hledání vlastní identity v podání zkušených autorů

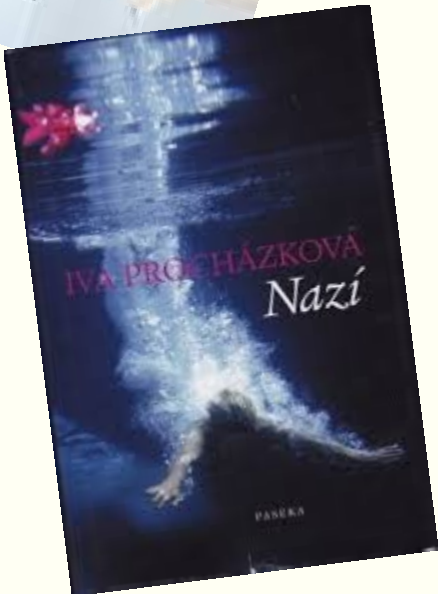
Iva Procházková: *Nazí*

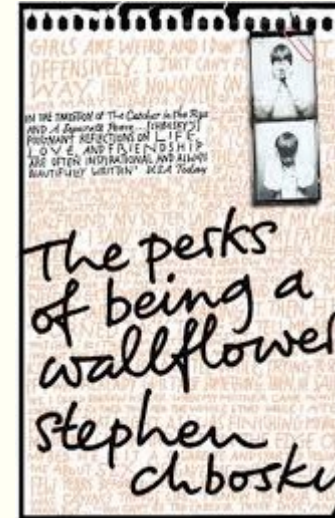
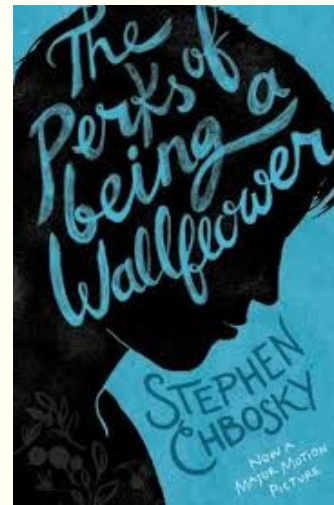
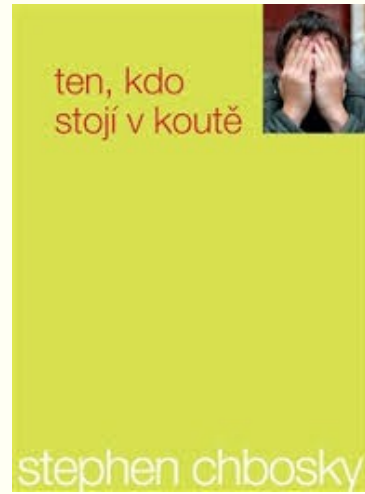

„Mám pocit, že se na dospívající v beletrii trochu zapomíná. Je to skupina dobře sledovaná a respektovaná v časopisech, literatuře faktu, samozřejmě ve filmech, reklamě, v obchodních strategiích. Už dělají trh, v některých zemích jsou to už voliči, ale v beletrii – alespoň v některých zemích – zůstávají jakoby stranou. Snad je to proto, že jsou neuchopitelní. Už nepotřebují ‚roztomilé žvatláni‘, dokážou akceptovat jazyk dospělých a mnohá jejich témata, ale nejsou ještě za prahem dospělosti. Přeshlapují na něm. Zažívají proces, který se odehrává v několika letech. Dospělost přece nepřichází v den osmnáctin, pro někoho ani v jedenadvaceti letech. Vývoj je doprovázen zraňujícími, ale i silně emotivními zážitky. Myslím, že této kategorii čtenářů se musíme víc a upřímněji věnovat. Brát je se vší vážností a důstojností. Jsou to oni, kdo mají za pár let číst literaturu pro dospělé. Kde jinde se to mají naučit než na kvalitních knížkách pro mládež?“

I. Procházková, *Host*, č. 10, 2009, s. 13.

Stephen Chbosky: *Ten, kdo stojí v koutě*

ocean waves. When we hit the tunnel, all the sound got scooped into a vacuum, and it was replaced by a song on the tape player. A beautiful song called "Landslide." When we got out of the tunnel, Sam screamed this really fun scream, and there it was. Down the street. Lights on buildings and everything that makes you wonder why you sat down and started laughing. Patrick started laughing. I started laughing.

And in that moment, I swear we were infinite.

Love
Charlie

we were
AND IN THAT MOMENT I SWEAR
infinite

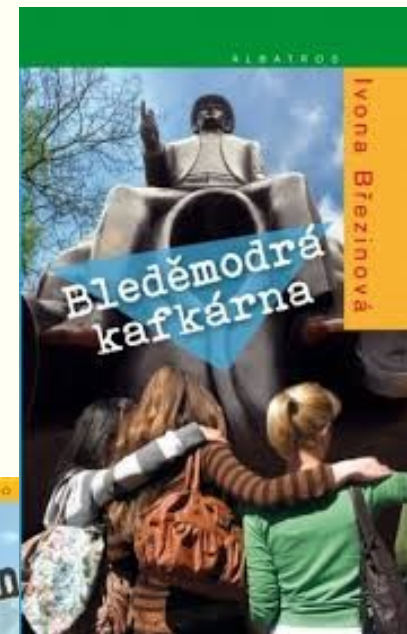
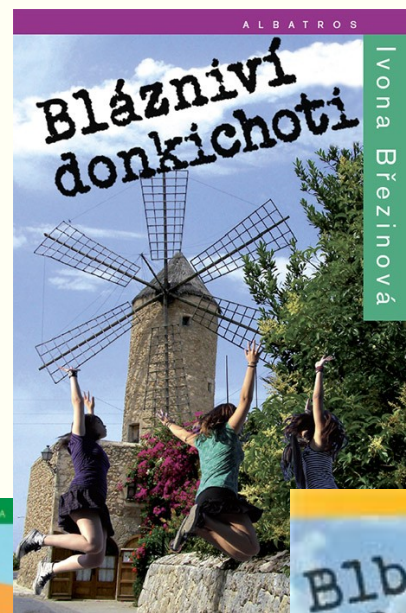
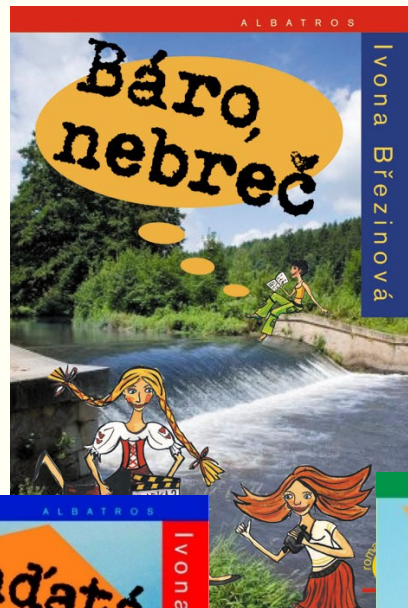
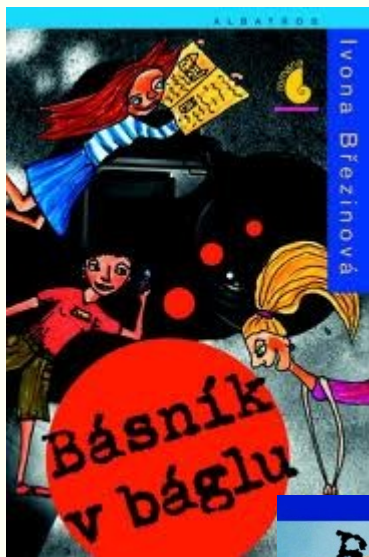
We accept the love
we think we deserve

Trend č. 4: Intertextualita, intermedialita a kniha jako motivace k rozšíření kulturních obzorů

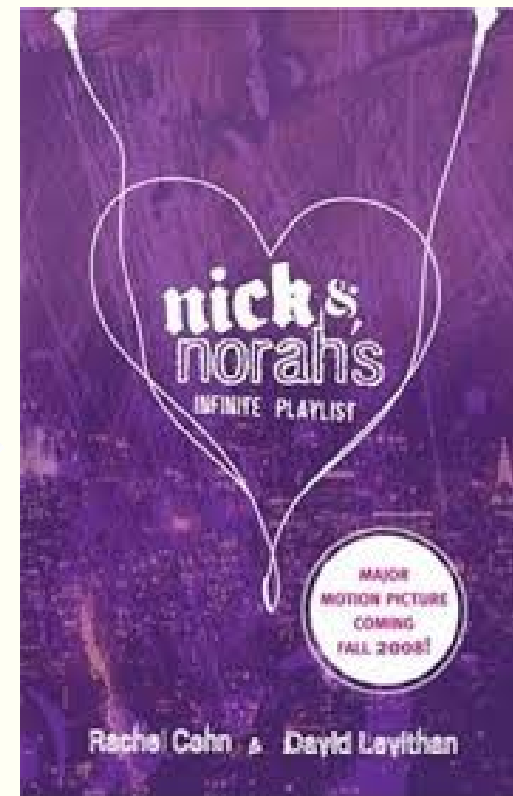
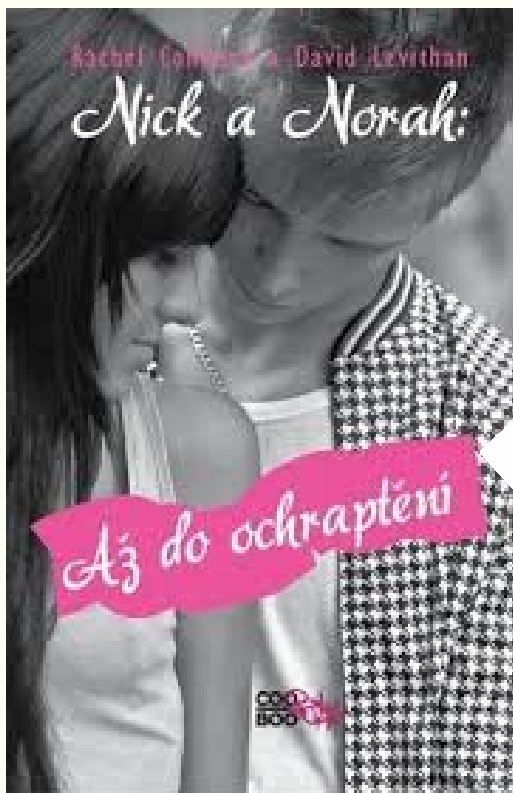

Ivona Březinová: tzv. B-série

Rachel Cohnová a David Levithan: *Nick a Norah: Až do ochraptění*

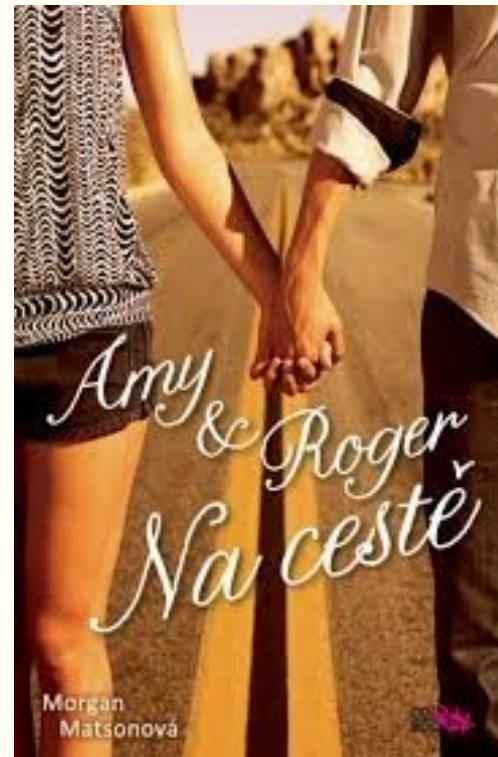

Morgan Matsonová

- *Amy a Rodger: Na cestě*

Trend č. 5: Krize tzv. chlapecké prózy

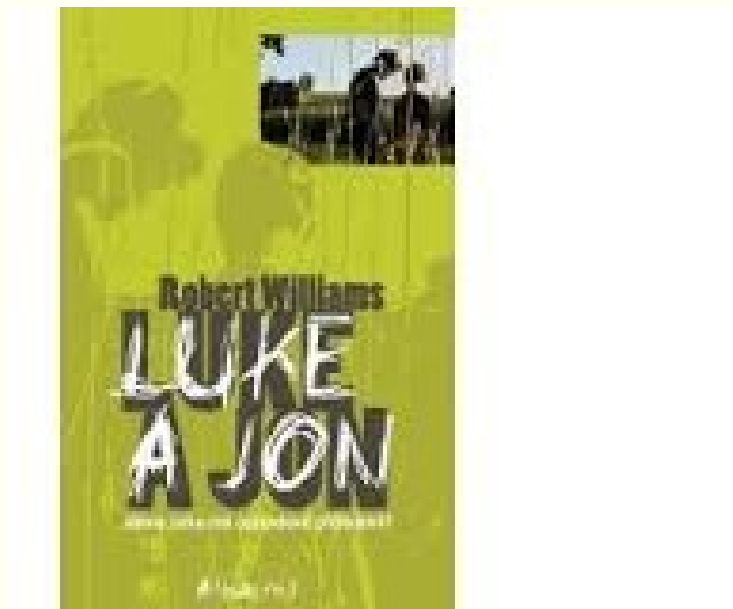

Robert Williams: *Luke a Jon*

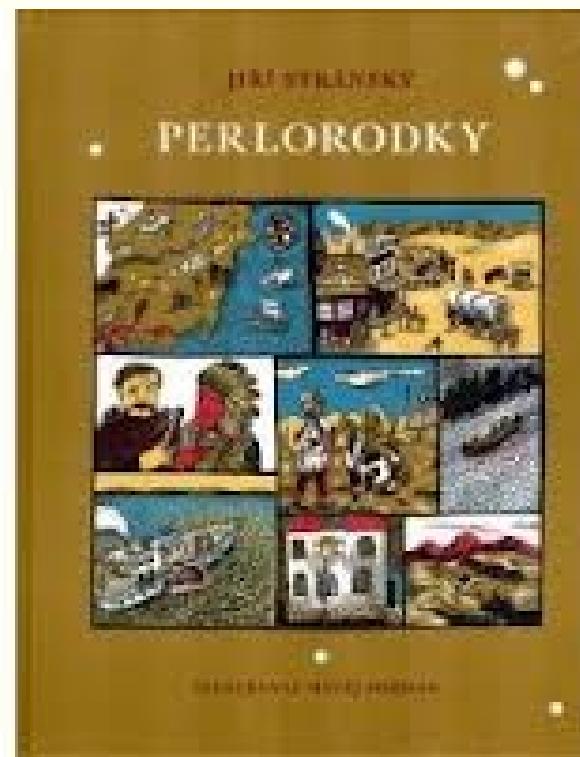
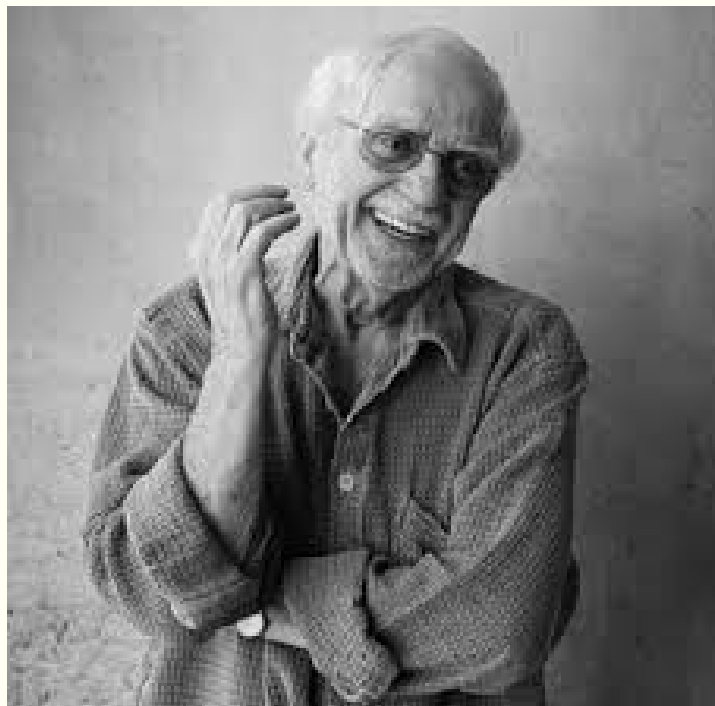

- Britský autor, knihkupec z Manchesteru
- Podtitul: Jakou cenu má opravdové přátelství?

Jiří Stránský: *Perlorodky*

Trend č. 6: Hledání možností inovace dívčího románu a prózy s dívčí hrdinkou

---

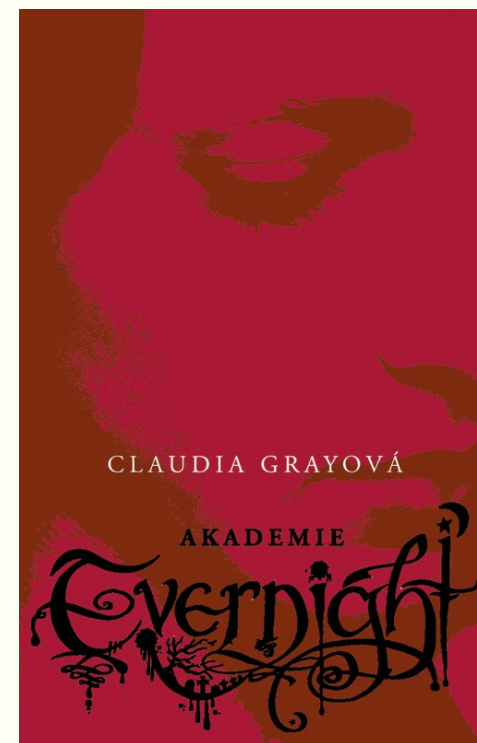
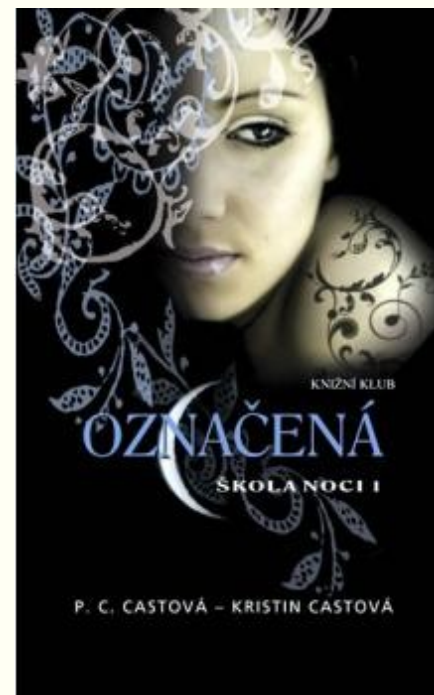
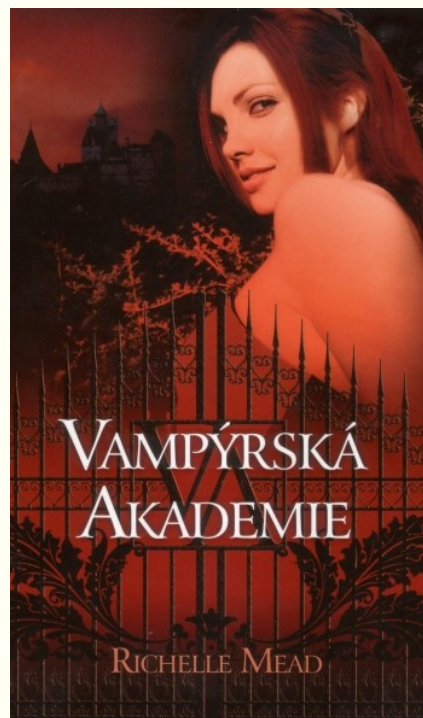
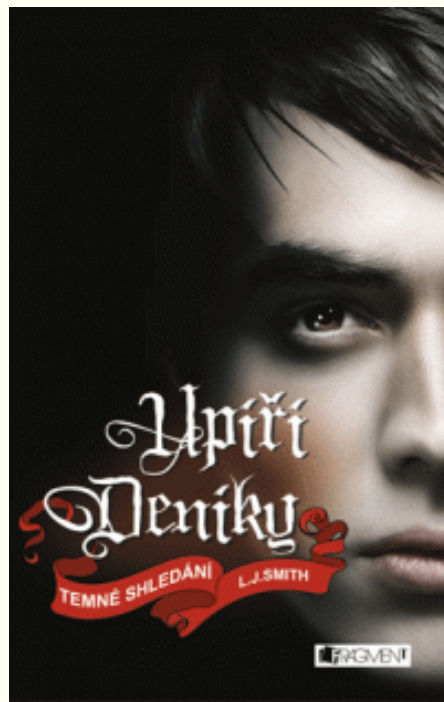
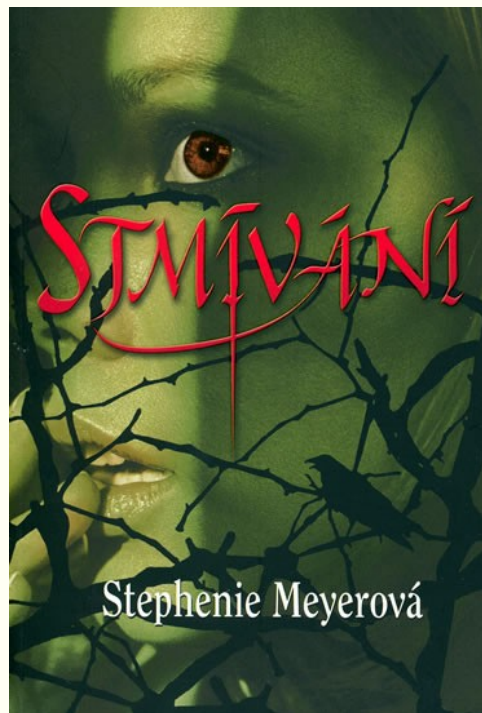
Realistická próza

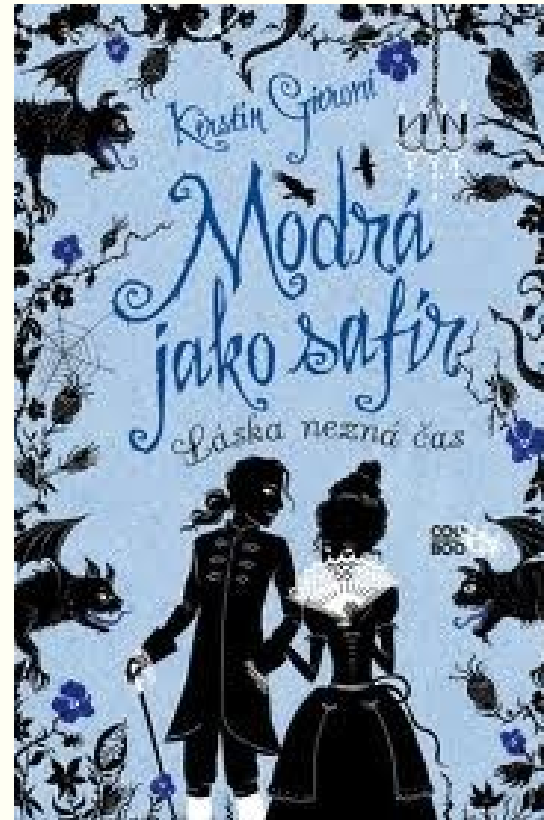
Fantasy romance

Kerstin Gierová: série *Drahokamy*

Cassandra Clare: série *Nástroje smrti*

Trend č. 7: Dystopické vidění světa

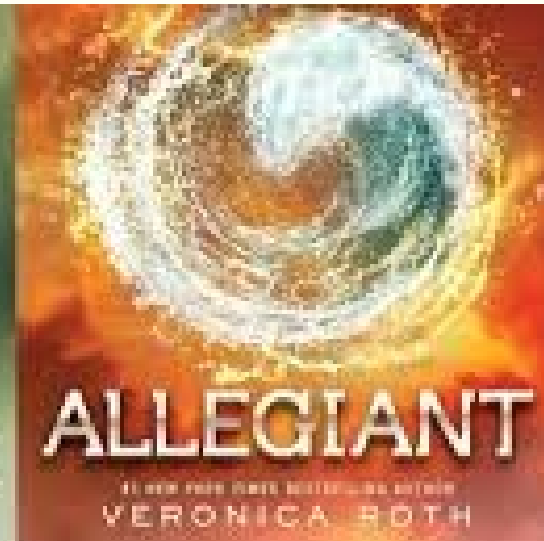
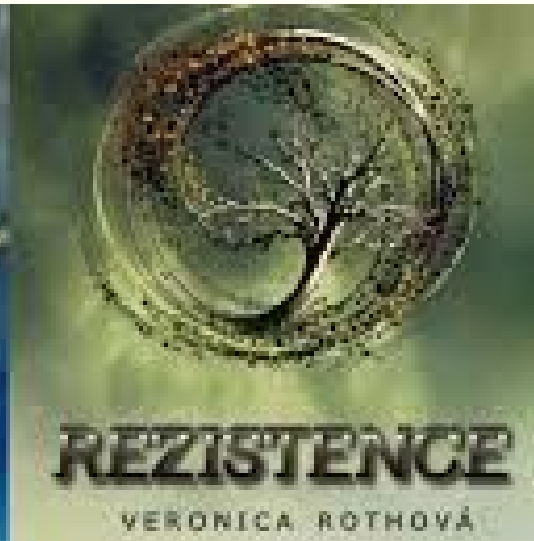
Suzanne Collinsová: *Hunger Games/Hry o život*

Veronica Rothová: tzv. Povstalecká trilogie

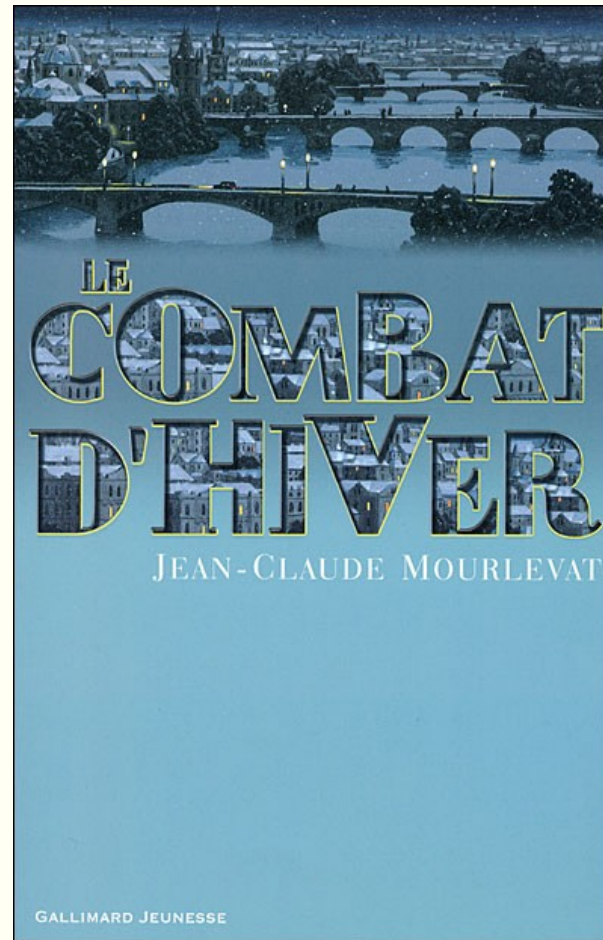
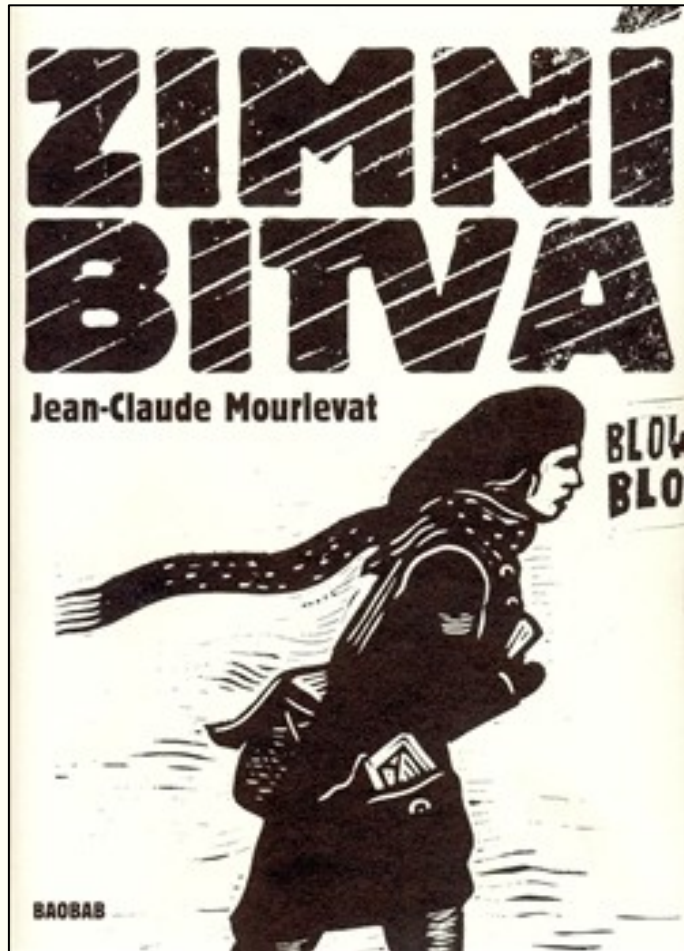

Jean-Claude Mourlevat: *Zimní bitva*

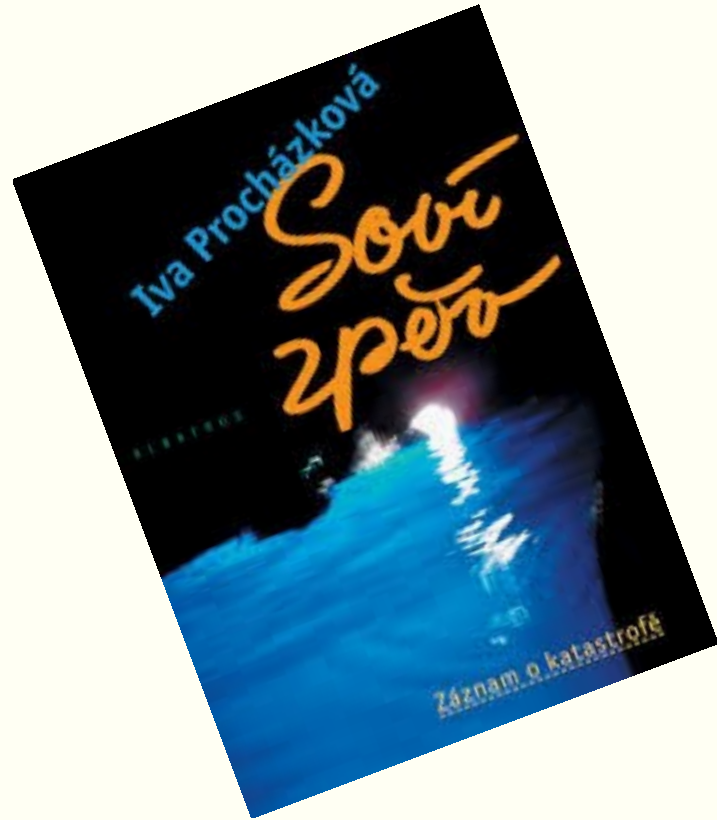

Když nezabiješ, budeš zabit?

Iva Procházková: *Soví zpěv*

DĚKUJI ZA POZORNOST
